

PATROLOGIÆ

CURSUS COMPLETUS

SIVE

BIBLIOTHECA UNIVERSALIS, INTEGRÆ, UNIFORMIS, COMMODA, ŒCONOMICA,
OMNIUM SS. PATRUM, DOCTORUM SCRIPTORUMQUE ECCLESIASTICORUM

QUI

AB ÆVO APOSTOLICO AD INNOCENTII III TEMPORA

FLORUERUNT;

RECUSIO CHRONOLOGICA

OMNIUM QUÆ EXSTITERE MONUMENTORUM CATHOLICÆ TRADITIONIS PER DUODECIM PRIORA
ECCLESIE SÆCULA,

JUXTA EDITIONES ACCURATISSIMAS, INTER SE CUMQUE NONNULLIS CODICIBUS MANUSCRIPTIS COLLATAS
PERQUAM DILIGENTER CASTIGATA;

DISSERTATIONIBUS, COMMENTARIIS LECTIONIBUSQUE VARIANTIBUS CONTINENTER ILLUSTRATA;

OMNIBUS OPERIBUS POST AMPLISSIMAS EDITIONES QUÆ TERBIS NOVISSIMIS SÆCULIS DEBENTUR ABSOLUTAS
DETECTIS, AUCTA;

INDICIBUS PARTICULARIBUS ANALYTICIS, SINGULOS SIVE TOMOS, SIVE AUCTORES ALICUIUS MOMENTI
SUBSEQUENTIBUS, DONATA;

CAPITULIS INTRA IPSUM TEXTUM RITE DISPOSITIS, NECNON ET TITULIS SINGULARUM PAGINARUM MARGINEM SUPERIOREM
DISTINGUENTIBUS SUBJECTAMQUE MATERIAM SIGNIFICANTER, ADORNATA;

OPERIBUS CUM DUBIIS TUM APOCYPHIS, ALIQUA VEHO AUCTORITATE IN ORDINE AD TRADITIONEM
ECCLESIASTICAM POLLENTIBUS, AMPLIFICATA;

DUBIOS INDICIBUS GENERALIBUS LOCUPLETATA: ALTERO SCILICET **REBUM**, QUO CONSULTO, QUIDQUID
UNUSQUISQUE PATRUM IN QUODLIBET THEMA SCRIPSERIT UNO INTUITU CONSPICIATUR; ALTERO
SCRIPTURÆ SACRÆ, EX QUO LECTORI COMPERIRE SIT OBIVIUM QUINAM PATRES
ET IN QUIBUS OPERUM SUORUM LOCIS SINGULOS SINGULORUM LIBRORUM

SCRIPTURÆ TEXTUS COMMENTATI SINT,

EDITIO ACCURATISSIMA, CÆTERISQUE OMNIBUS FACILE ANTEPONENDA, SI PERPENDANTUR: CHARACTERUM NITIDITAS,
CHARTÆ QUALITAS, INTEGRITAS TEXTUS, PERFECTIO CORRECTIONIS, OPERUM RECUSORUM TUM VARIETAS

TUM NUMERUS, FORMA VOLUMINUM PERQUAM COMMODA SIBIQUE IN TOTO OPERIS DECURSU CONSTANter

SIMILIS, PRETII EXIGUITAS, PRÆSERTIMQUE ISTA COLLECTIO, UNA, METHODICA ET CHRONOLOGICA,

SÆCULENTORUM FRAGMENTORUM OPUSCULORUMQUE HACTENUS HIC ILLIC SPARSORUM,

PRIMUM AUTEM IN NOSTRA BIBLIOTHECA, EX OPERIBUS AD OMNES ÆTATES,

LOCOS, LINGUAS FORMASQUE PERTINENTIBUS, COADUNATORUM.

SERIES SECUNDA,

IN QUA PRODEUNT PATRES, DOCTORES SCRIPTORESQUE ECCLESIE LATINE
A GREGORIO MAGNO AD INNOCENTIUM III

ACCURANTE J.-P. MIGNE,

Bibliothecæ Cleri universæ,

SIVE

CURSUM COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE.

PATROLOGIA DIENA EDITIONE TYPIS MANDATA EST, ALIA NEMPE LATINA, ALIA GRÆCO-LATINA. — VENIUNT MILLE ET
TRECENTIS FRANCIS SEXAGINTA ET DUCENTA VOLUMINA EDITIONIS LATINÆ; OCTINGENTIS ET MILLE TRECENTA GRÆCO-
LATINÆ. — SERIE LATINA UNIVERSOS AUCTORES TUM OCCIDENTALES, TUM ORIENTALES EQUIDEM AMPLECTITUR; HI AUTEM,
IN EA, SOLA VERSIONE LATINA DONANTUR.

PATROLOGIÆ TOMUS CCX.

ALANUS DE INSULIS.

EXCUDEBATUR ET VENIT APUD J.-P. MIGNE EDITOREM,
IN VIA DICTA D'AMBOISE, PROPE PORTAM LUTETIÆ PARISIORUM VULGO D'ENFER NOMINATAM,
SEU PETIT-MONTROUX

sti ad passionem tuam et mortem, ut, cum putarent occidere, salus mundi fieret. Paravit ergo Christus intentionem eorum bona de ea disponendo. Dicuntur peccata, unde Psalmista: *Dimiserunt reliquias suas parvulis suis*, id est posterioribus suis reliquerunt peccata clamantes: *Sanguis ejus super nos*. Dicitur maledictio, unde prædicta auctoritas sic exponi potest: *Et dimiserunt reliquias suas*, scilicet maledictionis, *parvulis suis*, id est posterioribus suis. Dicuntur finales Judæi qui ad fidem convertentur, unde legitur quod *reliquiæ Israel salva fient*.

Reminisci proprie factum, unde David: *Reminiscere miserationum tuarum, Domine*, id est exhibe nobis misericordiam sicut exhibuisti antiquis. Notat *indicare*, unde in Tob.: *Ne reminiscaris, Domine, iniquitates nostras*.

Remittere, proprie, *condonare*, unde Dominus: *Remittuntur tibi peccata tua*. Notat etiam *extenuare* vel *diminuerè*, unde calor dicitur remitti; et David: *Remitte mihi ut refrigerer*.

Remes, proprie. Dicitur delectatio, unde David: *Scrutans remes et corda*, quia intendit Deus quid homo cogitet et quid eum delectet. Dicuntur Judæi de quibus descendit Christus secundum carnem, unde Psalmista: *Usque ad noctem increpauerunt me remes mei*, a quibus descendi secundum carnem, persecuti sunt me usque ad mortem. Dicitur humana Christi natura, unde potest exponi prædicta auctoritas: *Increpauerunt*, etc., id est secundum humanam naturam, perductus sum usque ad mortem.

Replere, proprie in omnibus essentialiter esse, unde: *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*, id est Spiritus sanctus est essentialiter in omnibus vel Spiritus Domini, qui est Dominus, ut transitive legatur. Notat plenitudinem gratiæ conferre, unde potest sic exponi: *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*, id est Spiritus sanctus contulit Ecclesiæ plenitudinem gratiarum, quæ Ecclesia dicitur orbis terrarum, quia de diversis partibus orbis collecta.

Reptile. Dicitur piscis, unde in Gen.: *Producat aquæ reptile animæ viventis*. Pisces vocat Moyses reptilia, quia impetu quodam se rapiunt. Dicitur animal quod circa terram movetur, vel ore se trahens ut vermis vel serpens, vi castrorum (sic) se rapiens ut coluber, vel pedibus repens ut lacerta vel botrata, unde: *Producat terra animam viventem in genere suo jumenta et reptilia*. Dicitur homo curis terrenorum intendens quasi circa terrena repens, unde David: *Hæc mare magnum*, etc., *illie reptilia*.

Rex aliquando ita large sumitur quod tres personæ in Trinitate dicuntur res, unde Augustinus: *Rerum aliæ sunt fruentium, aliæ quibus utendum*. Restrigitur aliquando Ecclesia in corpore, unde Donatus ait quod nomina sunt *significativa aut rerum aut corporum*. Aliquando sola incorporea dicuntur res, quia de his potest haberi vera notitia, unde quia ea corpora rerum dicuntur res, unde et

A ratio que comprehendit corporalia, ratio dicitur, unde rebus ex materia formaque constantibus solet humanus animus existit, qui prout voluit nomina rebus impressit. Dicitur veritas quia solet dici: *Non est in re*, vel ut, *ita habet se res*. Dicitur carnale commercium, juxta quod dicitur: *Iste habuit rem cum illa*. Dicitur utilitas, unde Apostolus prohibet his quibus scribit ne in eis sit *scurilitas quæ ad rem non pertinet*, id est inutilis est. Dicitur propositum, unde solet dici: *Nihil ad rem*. Dicitur possessio juxta quod dicitur: *Iste abstulit mihi res meas*. Dicitur persona, unde Gregorius: *Res quæ culpa caret in damnari vocari non convenit*, etc.

Respicere, proprie, misericordiam exhibere, unde David: *Respice in me et miserere mei*. Notat *approbare*, unde legitur in Gen. quod *Dominus respexit ad Abel et ad munera ejus*, id est Abel approbavit. Notat *intendere*, unde Dominus: *Nemo mittens manum ad aratrum et respiciens retro*, id est terrenis intendens, *aptus est regno Dei*. Notat *convertere*, unde David: *Respice inimicos meos*, id est converte. Notat *pertinere*, secundum quod solet dici: *Hæc respicit illud*, id est pertinet ad illud.

Responsum, proprie, æquipollens alicui vel æquivalens aliud, unde Apostolus dicit se habuisse responsum mortis, id est sustinuisse passionem æquipollentem morti. Dicitur inspiratio divina, unde legitur de Simeone quod accepit responsum a Domino non viro. Dicitur instructio, unde legitur de magis in Evangelio quod *responsa accepto in somnis*. Dicitur consilium prudentis editum ad consolationem alicujus, unde in legibus legitur de responsis prudentum.

Retæ, proprie. Dicitur etiam prædicatio, unde dicitur retia Petri modo laxantur in capturam, modo complicantur, quia non omne tempus habile doctrinæ; quia, sicut pisces retinentur reti, ita homines prædicatione, unde Dominus: *Laxate retia vestra in capturam*. Dicitur diaboli deceptio, unde David: *Cadent in retiaculum ejus peccatores*. Dicitur hæretici persuasio, unde Salomon: *Frastra jacitur rete ante oculos pennatorum*, quia sancti, qui sunt pennati virtutibus, non decipiuntur hæreticorum persuasionibus.

Retro notat posteritatem temporis vel loci, quod patet. Notat subjectionem, unde Christus ait ad Petrum: *Vade retro, Satanas*, ac si diceret: Noli mihi adversari, sed subjiçiaris mihi. Notat dejectionem, unde Dominus: *Nemo mittens manum in aratrum et respiciens retro*, id est ad terrena que vilia sunt et dejecta. Notat præteritionem, unde legitur quod Ezechiel viderit *animalia, plena oculis ante et retro*; animalia ista sunt evangeliste qui habent oculos ante et retro, id est intellectum præteritorum et futurorum. Notat semiplenam cognitionem, unde Joannes dicit se audisse vocem retro, ad significandum quia plena, scientia de divinis non potest haberi in presenti.

Reverti, proprie. Ad Deum per gratiam accedere. Unde in Cant. : *Revertere, revertere, Sionnitis*. Notat *recordari*, unde in Act. apostolorum : *Petrus autem ad se reversus, ait*, id est recordatus eorum quæ viderat. Notat beneficium conferre, unde in Gen. angelus ad Abraham : *Iuxta condictum revertar ad te hoc eodem tempore, vita comite*, id est eodem die, revoluto anno, faciam ut habeas filium; Et hoc est quod dicitur : *Et habebit Sara filium*.

Rex, proprie. Dicitur sanctus qui se et alios regit, unde David : *Ei nunc, reges, intelligite*. Dicitur angelus, unde Job : *Nunc dormiens silerem et somno meo quiescerem coram regibus et consilibus terræ*. Dicitur Christus qui nos regit, unde Psalmista : *ego autem constitutus sum rex*. Dicitur diabolus, unde in Apoc. de malis dicitur quod habent super se regem angelum abyssi. Dicitur Deus æternitatis qui est *Rex regum et Dominus dominantium*.

Rhamnus, proprie. Dicitur peccatum, unde David : *Priusquam produceret spinas vestras rhamnus*. Rhamnus producit spinas, id est tormenta. Rhamnus frutex est primo mollis, cum est adulta spinas emittit, sic peccatum primo delectat, postea pungit. Dicitur gehenna, et secundum hoc alia reperitur littera in Psalmo : hoc scilicet : *Priusquam producerent spinæ rhamnum*, id est peccata gehennam.

Rhinoceros idem est quod unicornis et dicitur rhinoceros a *rhinos* quod est *naris*, et *ceros*, quod est *cornu*, quia unicum cornu habet in nare. Dicitur potens in hoc sæculo, unde voce Dominica ad Job dicitur : *Nunquid vellet rhinoceros servire tibi?* quasi dicat : Nunquid hi qui fatua elatione superbiunt, sine meis adiutoris tue prædicationi subduntur. Dicitur diabolus, unde in Job : *Nunquid alligabis rhinocerotem ad arandum loco tuo?* Solus enim Christus diabolum alligavit et potestatem ejus infirmavit.

Rivus, proprie. Dicitur principatus, unde Isaias ait quod Dominus percussit flumen Ægypti in septem rivos, id est principatum Ægypti dividit in septem principatus, quod factum est tempore Augusti Cæsaris qui sibi subjugata Ægypto, ut regni Ægypti minueret potestatem, in Ægypto constituit principatus septem. Dicitur mortale peccatum, unde dicitur Dominus percussisse flumen Ægypti in septem rivulos, quia cum Christus venit in carne, concupiscentiam destruxit in septem capitalibus vitis. Dicitur motus concupiscentiæ, unde legitur in Pentateuco quod oculi primorum parentum aperti sunt per peccatum, id est rivuli concupiscentiarum. Dicuntur sententiæ sacræ Scripture, unde legitur in Cant. : *Vidi speciosam sicut columbam descendantem desuper rivos aquarum*. Dicitur prædicator, unde David : *Rivos ejus inebrians*, quia primitivi doctores donis sancti Spiritus primo inebriati sunt. Cum autem inebriantur, generationes Ecclesie multiplicantur, quia, cum uberiorem gratiam Spiritus prædicatorum accipiunt, fidelium numerus augetur. Et tunc sancta

Ecclesia in suis stillicidiis latatur. Per stillicidium quod de tecto cadit in terram significatur gratia Spiritus sancti quæ de celo venit in fidelium cordibus. Dicuntur libri evangelistarum, unde sub typo Ecclesie Job loquitur, dicens : *Et petra fundebat mihi olei rivos*. Petra est Christus, qui sicut petra olei rivos fudit, quia de eo diversi libri sacræ Scripture exierunt : liber Matthei, Lucæ, Marci et Joannis. Dicuntur explanationes expositorum sacræ Scripture, unde Isaias : *Locus flaviorum rivi latissimi et potentes*. Dicitur fluentum prædicationis, unde Job de Domino ait : *In petris rivos excidit*. Per petras dura corda fidelium accipimus, per rivos fluvios prædicationum intelligimus. In petris ergo Dominus rivos excidit, quia in duris gentium cordibus fluvios prædicationis aperuit.

Rubrum, proprie. Dicitur cruentatum, unde in Isaias introducantur angeli loquentes ad Christum, admirantes ejus adventum, in hunc modum : *Quare rubrum est vestimentum tuum*, id est vestimentum humanitatis cruentatum sanguine passionis. Dicitur malitia deformatum, unde Isaias : *Si fuerint peccata vestra rubra sicut vermiculus, refusa lana alba erunt*.

Rufus, proprie. Dicitur rubicundus, unde legitur in Reg. quod David erat rufus, id est rubicundus. Dicitur sanguine peccati rubricatus, unde legitur de dracone magno et rufo, id est de diabolo, qui in Isaias dicitur vestimentum contextum sanguine; et alibi legitur de equo rufo per quem intelligitur conventus malorum.

Ruina, proprie. Dicitur lapsus angelorum, unde David : *Judicabit in nationibus, implebit ruinas*; Christus enim genus humanum sublevando in caelum, implevit ruinas angelorum. Dicitur causa ruinæ, unde in Evangelio dicitur : *Hoc erit in ruinam et resurrectionem multorum in Israel*. Dicitur destructio, unde David : *Non est ruina maceris*. Maceria dicitur doctrina Phariseorum, quæ destrui non potuit nisi per Christum Dei omnipotentis filium.

Rupes, proprie. Dicitur etiam Christus, unde David : *Qui convertit petram in stagnum aquarum et rupem in fontes aquarum*. Christus ante resurrectionem et passionem fuit quasi petra et rupe, quia non fuit intellectus in Scripturis donec ipsis apertis velut fons influeret atque inundaret in omnes credentes, dicens : *Qui sitit veniat ad me et bibat*. Dicitur potestas mundana, unde in Thren. : *Osagri steterunt in rupibus*, quia in potestatibus hujus mundi confisi sunt. Dicitur gentilis populus qui prius consolidatus fuit in malitia, consequenter ad fidem conversus emisit doctrinam fluentem, et hoc est : *Qui convertit petram in stagnum aquarum*, id est dura corda Judæorum ad aquam, id est baptismum; et *rupem*, id est gentiles, in fontes aquarum, ut et ipsi emanent irriguos fontes prædicationis.

patet adjunctis. Quandoque ponitur etiam in vi adverbii, aliquando notat excessum in verbo, ut si dicam : *Iste est sapiens ultra quam dici potest*. Aliquando excessum in fide : unde : *Expavit Isaac stupore reherenti ultra quam credi potest*. Aliquando in intellectu, unde in Psalmo : *Dominus regnabit in æternum et ultra*, id est quam intelligi potest. Aliquando notat excessum temporis, id est aeternitatem, unde sic potest exponi præmissa auctoritas : *Dominus regnabit in æternum et ultra* ; in æternum, id est quamdiu creature erant, et creature possunt desinere esse natura, quia quidquid latium habet, habet et sue existentie terminum ; et *ultra*, quia non poterit desinere esse actu vel natura.

Ullulare proprie. Notat etiam *flere*, unde Isaias : *Ullulate, naves Tharsis*. Notat etiam *compati vel condolere*, unde propheta : *Idcirco ullulabit Moab ad Moab*

Ullulatio, proprie est luperum vel canum. Dicitur clamor horribilis, unde : *Vox in Rama audita est, ploratus et ullulatus magnus*. Dicitur clamor pugnatum, unde apud Isa. ullulatus exercitus dicitur.

Umbilicus, proprie. Dicitur luxuria, unde in Job : *Fortitudo ejus in lumbis ejus et virtus illius in umbilico ventris*. Seminaria quippe coitus viris lumbis inesse, feminis autem in umbilico esse perhibetur, quia potestati diaboli utriusque generis sexus valde ex luxurie infirmitate substernitur, et fortitudo ejus contra masculos in lumbis, et virtus illius contra feminas [in umbilico] esse perhibetur. Dicantur imperfecti in Ecclesia Dei, quia si mundo licite adhærent, Christum tamen bene annuntiant ; unde in Cant. : *Umbilicus tuus sicut crater tornatis, nunquam indigens poculis*. Etiam Jerusalem dicitur umbilicus.

Umbra, proprie. Dicitur protectio, unde David : *Sub umbra alarum tuarum protege me*. Dicitur peccatum quod ducit ad mortem æternam et habet quandam similitudinem cum morte ; quia, sicut mors separat animam a corpore, ita peccatum separat animam a Deo ; unde Isaias : *Sedentibus in tenebris et in umbra mortis*. Dicitur homo, qui comparatur umbrae propter sui transitum, quia nunquam in eodem statu permanet, unde Job : *Homo natus de muliere brevi vivens tempore, etc., et fugit velut umbra*. Dicitur gratia Spiritus sancti, unde in Luca : *Et virtus Altissimi obumbrabit tibi*. Dicitur oblivio, unde : *Illuminare his, qui in tenebris et in umbra mortis sedent*. In umbra mortis sedere est a divini amoris notitia in oblivione latescere. Dicitur ignorantia vel error presentis vite, unde : *Donec aspiret dies et inclinentur umbræ*. Dicitur finis sæculi, unde : *Donec aspiret dies et inclinentur umbræ*, id est usque ad finem sæculi. Dicitur mors, unde, Virgilius :

Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras.
Dicitur anima, unde Lucanus :

*Dumque superba foret Babylon spolianda tropæis
Aisoniis, umbræ erraret Crassus inalta.*

Dicuntur figuræ Veteris Testamenti, unde solet dici

quod adveniente Veritate, cessare debet umbra. Dicitur obscuritas legis, unde Habac : *Operiet montes umbra ejus*, id est obscuritas prophetarum involvit magistros. Dicitur cura vel sollicitudo, unde secundum aliam expositionem umbra, id est sollicitudo ejus operuit montes. Dicitur virtus, unde in Cant. : *Sub umbra illius quem desiderabam sedi*, id est virtutibus, quæ sunt umbra divine majestatis. Dicitur requies vel refrigerium, unde Job : *Servi desiderant umbram*. Dicitur torpor mentis sicut de peccante homine scriptum est : *Qui assensus est umbram* ; calorem enim charitatis fugiens veritatis solem homo deserit et in umbram frigoris terre se abscondit. Dicitur quies æterni refrigerii, unde in Job : *Sicut servus desiderat umbram, et sicut mercenarius præstolatur finem operis sui, sic ego habui menses vacuos, et noctes laboriosas enumerari mihi* ; umbram servo desiderare est post tentationis æstum sudoremque operis refrigerii æterni quietem querere ; bene autem qui desiderat umbram servo vocatur, quia electus quisque quousque infirmitatis conditione constringitur, sub dominantis jugo quasi sub æstus anxietate tenetur ; qui nimirum cum corruptione exatus fuerit, tunc sibi met liber et tranquillus innotescit. Dicitur ignorans Dominum, unde David : *Si ambulavero in medio umbræ mortis*, quia et caligo mortis est obscura et ad mortem ducit. Dicitur præsens vita, unde : *Si ambulavero in medio umbræ mortis*, id est presentis vite. Dicitur hæreticus, vel schismaticus qui est umbra mortis, unde sic potest exponi prædicta auctoritas : *Si ambulavero in medio umbræ mortis*, id est inter hæreticos et schismaticos

Ungere, proprie. Notat divina gratia reficere, unde : *Propterea unxit te Deus tuus oleo latitæ, id est divina gratia, etc.*

Unguentum, proprie. Dicitur donum Spiritus sancti, unde in Cant. : quia *Dulciora sunt ubera tua vino, fragrantia unguentis optimis*. Dicitur gratia Dei, unde David : *Sicut unguentum in capite quod descendit, etc.* ; hic enim unguentum significat plenitudinem gratiæ quæ fuit in Christo. Dicitur virtus, unde in Cant. : *Curremus in odorem unguentorum tuorum*, id est in opinionem tuarum virtutum. Dicitur etiam miraculum, ut in præfato exemplo : *Curremus in odorem unguentorum tuorum*, id est in famam nominis tui. Dicitur fides æternorum bonorum, quæ unguentis sunt comparabilia, unde iterum : *Curremus in odorem unguentorum tuorum*.

Unguis proprie. Dicitur planum, unde solet dici : *Istud factum est ad unguem*, id est plene et plane. Dicitur finis rei, unde per prophetam dicitur : *Peccatum Juda scriptum siglo ferreo in ungue adamantino*, hoc superius dictum est. Culpa Judæorum per fortem Dei sententiam in fine puniendi servatur.

Ungula, proprie. Dicitur persecutio vel suggestio diaboli, unde in Job : *Terram unguis fodit*, id est diaboli suggestio ad corda terrenorum pervenit. Dicitur virtutum perfectio, unde de prædicatore Job ait : *Terram unguis fodit*, quia prædicator audien-

tium virtutum perfectione terrenas cogitationes ejicit et alienat.

Unicornis est animal habens unum cornu in nare, unde et *Græce* rhinoceros dicitur. Dicitur Christus, unde David: *Et edificavit sicut unicornis sacrificium suum.* Dicitur Judæus in uno cornu confidens, id est in lege Mosaica, unde David: *Libera me de ore leonis et a cornibus unicornium.* Etiam dicitur singularis potestas, unde Psalmista: *Et exaltabitur sicut unicornis cornu meum,* id est fortitudo mea, quæ consistit in unitate fidelium quæ est sicut unicornis singularis potestas, exaltabitur destructis hæresibus. Dicitur diabolus, unde Job: *Nunquid alligabis rhinocerotum ad arandum loro tuo? Rhinoceros enim interpretatur unicornis.*

Unicum dicitur singulare. Dicitur unum, unde David: *Unicus et pauper sum ego.* Dicitur humana Christi natura, quæ singulariter dicitur unica, quia singulariter concepta, singulariter nata; unde David: *Erue a frumena, Deus, animam meam et de manu canis unicum meam.*

Unum aliquando notat unitatem, unde Boetius in lib. *De sancta Trinitate: Quidquid est ideo est quia unum numero est.* Notat simplicitatem divinæ naturæ, unde in Evangelio Christus: *Ego et Pater unum sumus.* Notat immutabilitatem æternæ beatitudinis, unde David: *Unam petii a Domino, hanc requiram.* Notat integritatem, unde dicitur in Symbolo: *Sicut anima rationalis et caro unus est homo, ita Deus et homo unus est Christus.* Dicitur consensus, unde in Act. apostolorum: *Erat eis cor unum et anima una.* Signat unionem, unde omnes dicuntur una Ecclesia; et David: *Ecce quam bonam et quam jucundam habitare fratres in unum,* et Philosophus ait: *Participatione speciei plures homines unus.* Notat adjunctionem, unde: *Plures lapides sunt unus altareus.* Notat similitudinem, unde Apostolus: *Qui adheret Deo unus spiritus est cum eo.* Notat discretionem, unde dicitur: *Smaragdus est unus lapis,* id est ab alio discretus. Notat pluralitatis exclusionem, unde Dominus in Exodo: *Audi, fili Israel: Dominus Deus tuus unus est.*

Urbs, proprie. Dicitur mens, unde Salomon: *Sicut urbs patens et absque murorum ambitu, ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum.* Si enim homo murum silentii non habet, patet inimici facili civitas mentis. Dicitur Ecclesia, unde propheta: *Urbs fortitudinis nostræ Sion,* id est Ecclesia.

Urere, proprie. Notat etiam *purgare*, unde David: *Ure retes meos.* Notat luxuria hominem inflammare, unde Apostolus: *Melius est nubere quam uri.* Notat *desiccari*, unde niems dicitur urere herbas. Poeta enim:

Urit enim campum lini seges, urit avena.

Urgere notat *cogere*. Notat *instare*, unde dicitur in historicis: *Urgebat enim necessitas,* id est instabat, et in hymno:

Solemnis urgebat dies.

A Notat etiam *claudere*, unde David: *neque urgeat ser me patens os suum.*

Ureus, proprie. Dicitur tyrannus vel infidelis, unde: *Vitulus et ureus pascentur simul*

Urtica, proprie. Dicitur homo injustus qui alios pravo verbo et exemplo pungit, unde Isaias: *Pro urtica ascendet abies,* id est locum malorum occupabunt boni. Dicitur prave cogitationis prurigo, unde Dominus per prophetam sub specie Babylonis mentem confusam redarguit, dicens: *Orientur in domibus ejus urticæ et spinæ.* Per urticas cogitationum pruriginis, per spinas vitiorum punctiones figurantur. In domibus ergo Babylonis urticæ et spinæ pullulant, quia in confusione mentis reprobæ et desideria cogitationum surgunt, quæ exasperant, et operum peccata quæ pungunt

B *Usia* proprie aliquid compositum ex materia et forma. Dicitur etiam divina natura, unde: *Pater et Filius et Spiritus sanctus una usia.*

Usiosus est res subsistens sua substantiali proprietate, unde homo et asinus dicuntur usiosos. Dicitur etiam substantialis proprietas; unde, ut supra dictum est, dicit Augustinus substantiales differentias recipiendas esse inter usiosos

Usque, præpositio. Aliquando notat locum, aliquando tempus et multa alia, sicut in diversis Scripturæ locis invenitur, aliquando notat principium inclusive, ut ibi: *A planta pedis usque ad verticem,* id est nec est in vertice. Aliquando exclusive, ut ibi: *Omnes declinaverunt, etc., non est usque ad unum,* id est propter solum Christum videlicet, etc. — *Usque* adverbium notat circumvolutionem. Aliquando notat tempus, aliquando locum; tempus, ut ibi: *Sed tu, Domine, usquequo? Locum, ut cum dicitur: Usquequo ibimus?*

Usura, proprie. Dicitur peccatum, quia plus redditur in penis quam commissum sit in culpis. Dicitur rapina, unde dicit auctoritas quod ab illis licet usuras exigere quibus licet bella ingerere. Dicitur multiplicatio talenti Domini, id est doctrinæ quam debet doctor multiplicare in auditorum animis, unde legitur in Evangelio quod paterfamilias a servis exigit usuram: hic paterfamilias est Christus qui multiplicationem a servis suis, id est doctoribus, D exigit.

Ut aliquando ponitur pro *postquam*, unde in Luca: *Ut cognovit quod Jesu accubisset,* id est postquam. Aliquando pro *quævis*, et hoc patet. Aliquando pro *ne*, unde in Psalmo: *Quoniam dolose egit in conspectu ejus, ut inveniatur iniquitas ejus ad odium,* id est ne iniquitatem suam agnoscat et odio habeat, secundum quem modum soliti sumus dicere: *Cave ut facias,* id est ne facias. Aliquando notat consecutionem, unde Apostolus: *Lex subintravit ut abundaret delictum,* id est hoc secutum est. Aliquando occasionem, ut in eodem exemplo potest intelligi, ut sit sensus: *Lex subintravit,* id est lex fuit occasio abundantie delicti. Aliquando veritatem, unde Paulus: *Habitu inventus ut homo. Ali-*